

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการทำงาน และความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค และความสุขในการทำงาน ศึกษาเฉพาะกรณีพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการทำงาน 4 ด้าน ได้แก่ ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน การบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง
2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง
3. เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการทำงานกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการทำงานกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง
7. เพื่อสร้างสมการทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาล จากตัวแปรปัจจัยด้านการทำงาน และความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่พยาบาล ประจำโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 190 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงทั้งหมด ช่วงอายุ 26-30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 สถานภาพโสดมีจำนวนมากที่สุด คือ 130 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด คือ 182 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 7 ปีมีจำนวนมากที่สุด คือ 97 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุง เพื่อใช้ในการวัดปัจจัยด้านการทำงาน ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ จำนวน 55 ข้อ เท่ากับ .88 การวัดความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ จำนวน 37 ข้อ เท่ากับ .91 และความสุขในการทำงานซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ จำนวน 20 ข้อ เท่ากับ .88

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำโดยให้พยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ตอบแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยทำการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นหลายตัวกับตัวแปรตาม 1 ตัว ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1

แสดงสถิติที่ใช้ และผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการทดสอบ
<u>สมมติฐานที่ 1</u> ปัจจัยด้านการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 1.2</u> ด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการทดสอบ
<u>สมมติฐานที่ 1.3</u> ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 1.4</u> ด้านการบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 2</u> ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 2.1</u> ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีมิติด้านการควบคุมสถานการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ปฏิเสธสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 2.3</u> ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีมิติด้านผลกระทบที่จะมาถึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการทดสอบ
<u>สมมติฐานที่ 2.4</u> ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคมิติด้านความอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ปฏิเสธสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 3</u> ปัจจัยด้านการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 3.1</u> ปัจจัยด้านการทำงานด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ปฏิเสธสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 3.2</u> ปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ปฏิเสธสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 3.3</u> ปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการทดสอบ
สมมติฐานที่ 3.4 ปัจจัยด้านการทำงานด้านการบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Pearson's product moment correlation	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านการทำงานและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง	Stepwise Multiple Regression Analysis	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ

พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งเป็นเพศหญิงทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ

100

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าภาพลักษณ์ของพยาบาลในทัศนะของคนส่วนใหญ่นั้นเป็นงานของผู้หญิง และผู้หญิงมีความเหมาะสมที่จะทำงานพยาบาลมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาจากธรรมชาติของงานพยาบาล อีกทั้งลักษณะของเพศหญิงจะมีความอ่อนโยน นุ่มนวล และมีบทบาทของแม่ (Weiss, Gregory I. and Lynne E. Lonquist, 1994, p. 201-203 อ้างถึงใน อารยา อินทรวรานนท์, 2547) ในแง่ของการเป็นผู้ให้ จากทัศนะดังกล่าวครอบครัวสังคมให้เชื่อว่า ผู้หญิงกับการพยาบาลมีสภาพเป็นบทบาทคู่ด้วยเหตุผล บทบาทผู้หญิงในบ้าน มีหน้าที่ดูแลบุคคลในครอบครัว ส่วนบทบาทภาวะเจ็บป่วย คือ การพยาบาลบุคคลในครอบครัวที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และการดูแลบิดามารดาตามแก่ชรา บทบาทดังกล่าวเหล่านี้ ผ่านการอบรมขัดเกลาทางสังคม และสืบทอดอยู่ในตัวตนของผู้หญิงทุกคน ซึ่งเป็นคุณลักษณะพิเศษที่นำมาสู่การแบ่งบทบาทความสัมพันธ์หญิงชายอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับบทบาทการประกอบอาชีพพยาบาลในสังคม

ดังคำกล่าวของ เอนริช (Ehrenreich, 1973 อ้างถึง อารยา อินทรวรรณ, 2547) ที่ว่า “สตรี คือ ผู้เยียวยา เธอเป็นแพทย์ที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ เป็นนักกายวิภาคมาตั้งแต่เริ่มประวัติศาสตร์ตะวันตก เป็นผู้ทำแท้ง เป็นพยาบาล เป็นที่ปรึกษา เป็นเภสัชกรผสมยา ฝนยาสมุนไพร และถ่ายทอดตำราสู่รุ่นหลัง เป็นผดุงครรภ์ที่ไปทำคลอดที่บ้านในหมู่บ้าน นับเป็นร้อยๆ ปี ที่สตรีเป็นแพทย์ที่ไม่มีปริญญา ไม่ได้เข้ามหาวิทยาลัย แต่เรียนรู้จากการสังเกตและการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมจากเพื่อนบ้าน จากมารดาสู่บุตรสาว เธอผู้ได้รับการยกย่องจากชาวบ้านว่าเป็นสตรีที่ฉลาดและใจบุญ ”

การดำเนินกิจกรรมการพยาบาลควบคู่ไปกับบทบาททางเพศ (gender role) ซึ่งได้พัฒนาการจนกลายเป็นสถาบันที่สังคมยอมรับภาพการพยาบาลในความหมายของบทบาทของผู้หญิง เป็นอาชีพการงานที่ผู้หญิงเป็นผู้กระทำ (agency) อย่างแท้จริง

อายุ

พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งมีอายุ 20- 25ปี มีร้อยละ 27.4 อายุ 26-30ปี มีร้อยละ 27.90 อายุ 31-35 ปี มีร้อยละ 20.00 และอายุมากกว่า 36ปีมีขึ้นไป มีร้อยละ 24.7 ระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโรงพยาบาลเอกชนแห่งนี้ มีอายุในช่วงอายุดังกล่าวใกล้เคียงกัน โดยมีอายุ 26-30ปี และ 20- 25ปี ใกล้เคียงกันมากที่สุด

งานพยาบาล จะต้องทำงานเป็นกะ ทำให้มีความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย และต้องใช้ความอดทนอย่างสูง เนื่องจากพยาบาลจะไม่ได้พักผ่อน และไม่ได้รับประทานอาหารตามเวลาของธรรมชาติ อีกทั้งวันหยุดงาน จะไม่ตรงกับวันหยุดปกติเช่น เสาร์ หรือ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ จะต้องเปลี่ยนหมุนเวียนวันหยุดไปเรื่อย ๆ หรือต้องแลกเวรกับเพื่อนพยาบาลด้วยกัน ในบางครั้งอาจไม่ได้ตามที่หวังไว้ การวางแผนเกี่ยวกับครอบครัวหรือการพักผ่อนอาจมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นพยาบาลที่มีอายุ 20- 25ปี เป็นกลุ่มอายุน้อยที่สุด ต้องใช้เวลาในการปรับตัวในการทำงาน แต่เนื่องจากพยาบาลประจำการของโรงพยาบาลเอกชนแห่งนี้มีปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ 3.88 พยาบาลกลุ่มที่อายุน้อยมีการสื่อสารที่ดีกับพยาบาลรุ่นพี่ มีที่ปรึกษาที่ดี มีความไว้วางใจกันและเคารพนับถือกัน ต่างมีหลักเกณฑ์ที่มีเหตุผล ตลอดจนพยาบาลมีอารมณ์ด้านบวกอยู่ในระดับสูง คือ มีค่าเฉลี่ยของอารมณ์ด้านบวก 3.75 และพยาบาลอารมณ์ด้านลบอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอารมณ์ด้านลบ 2.81 ดังนั้นพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งนี้มีอารมณ์ด้านบวกมากกว่าอารมณ์ด้านลบ แสดงให้เห็นถึงการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ มีการแก้ปัญหาด้วยการมองโลกในแง่ดี มีการปรับตัวและรู้จักจัดการกับเหตุการณ์ที่ไม่น่าพอใจได้เป็นอย่างดี ส่งผลต่อความ

พึงพอใจในการทำงานร่วมกัน (Evans, 1994 อ้างถึงใน จันทนา นาคฉาย, 2544) และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า พยาบาลประจำการมีความพึงพอใจในงานสูง คือ ค่าเฉลี่ย 3.83 นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าพยาบาลที่มีอายุมาก ย่อมมีประสบการณ์ในการทำงานและการแก้ไขปัญหามากกว่าพยาบาลที่มีอายุน้อย จึงรู้จักใช้ข้อมูลและนำมาปรับตัวในการทำงาน มีความสามารถในการจัดการและยอมรับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในการทำงานได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างเสริมกำลังใจให้กับตนเองได้ ประกอบกับมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ จึงส่งผลให้มีการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้น

สถานภาพสมรส

งานวิจัยครั้งนี้พบว่า พยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งส่วนมากมีสถานภาพสมรสเป็นโสด มีร้อยละ 68.4 และพยาบาลประจำการที่สถานภาพสมรสแล้วมีร้อยละ 31.6

เนื่องจากลักษณะงานพยาบาลเป็นการให้บริการพยาบาลแก่ผู้รับบริการตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้บริการการพยาบาลมีความต่อเนื่อง จึงแบ่งเวลาการปฏิบัติงานเป็น 3 เวร ได้แก่ เวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก พยาบาลจึงต้องรับผิดชอบในการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอยู่เวรยามวิการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าพยาบาลที่สมรสหรือมีบุตรแล้ว จะมีความรู้สึกว่าลำบากที่จะจัดเวลาของการทำงานและชีวิตครอบครัวให้สอดคล้องกัน ดังนั้นพยาบาลจึงส่วนใหญ่จึงเป็นโสด

ระดับการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้พบว่า พยาบาลประจำการส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 95.8 ระดับปริญญาโทร้อยละ 4.2

พยาบาลประจำการเป็นพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด ดังนั้นพยาบาลประจำการจึงมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปเท่านั้น จากการศึกษาพบว่า มีพยาบาลประจำการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทมีจำนวนน้อย อาจเนื่องมาจากลักษณะงานของพยาบาลที่ต้องให้บริการแก่ผู้รับบริการตลอด 24 ชั่วโมง จึงต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนเวรการขึ้นปฏิบัติงานกับเพื่อนพยาบาลด้วยกันอาจไม่ได้ตามที่ต้องการ จากการวิจัยพบว่า พยาบาลไม่สามารถขอลาหยุดหรือแลกเปลี่ยนวันหยุดกับเพื่อนร่วมงานได้เมื่อมีความจำเป็น มีค่าเฉลี่ยสูง คือ 3.85 พยาบาลจึงรู้สึกว่าการลำบากที่จะจัดเวลาของการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับเวลาของการทำงาน ประกอบกับการศึกษาในระดับปริญญาโทต้องใช้เวลาในการศึกษาเป็นเวลานาน ส่งผลให้พยาบาลส่วนใหญ่ไม่ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

ประสบการณ์การทำงาน

งานวิจัยครั้งนี้พบว่าพยาบาลประจำการโดยมากแล้วมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 7 ปีคิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือ 0 – 3 ปี ร้อยละ 36.8 และอายุ 4 – 6 ปีร้อยละ 15.3

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจสืบเนื่องมาจากการที่พยาบาลประจำการโดยมากมีอายุ 26 – 30 ปี มีร้อยละ 27.9 อายุ 31 – 35 ปี มีร้อยละ 20.0 และอายุ 36 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 24.7 เมื่อรวมทั้งสามช่วงอายุคิดเป็นร้อยละ 72.6 แสดงให้เห็นว่ามีพยาบาลประจำการมีประสบการณ์การทำงานมากตามไปด้วย อีกทั้งแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันที่เรียนและที่ทำงาน โรงพยาบาลมีโรงเรียนพยาบาลเป็นของตนเอง มีหลักสูตรการเรียนการสอนของพยาบาลที่มีการฝึกปฏิบัติงานควบคู่กับภาคทฤษฎี ทำให้นักเรียนพยาบาลได้เห็นสภาพการทำงานที่แท้จริง จึงสามารถคัดกรองผู้ที่มีคุณสมบัติที่ดี และมีใจรักต่อวิชาชีพ และส่งผลให้สถาบันได้พยาบาลที่มีคุณภาพ ประกอบกับพยาบาลประจำการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน เพราะรู้จักคุ้นเคยกันเป็นเวลานาน มีการติดต่อสื่อสารด้วยการใช้อารมณ์ด้านบวกทำให้เป็นสัมพันธภาพที่ยั่งยืน แสดงให้เห็นถึงทีมงานที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยด้านการทำงานในด้านลักษณะงาน ด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน และด้านการบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีคะแนน 3.00 3.34 และ 3.37 ตามลำดับ เนื่องจากพยาบาลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก โรงพยาบาลเป็นทั้งสถานที่ที่เคยศึกษาเล่าเรียน และสถานที่ทำงาน จึงเกิดความเคยชินในสภาพการทำงาน ส่งผลให้ปัจจัยด้านการทำงานในด้านลักษณะงาน ด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน และด้านการบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง

งานการพยาบาล

งานวิจัยครั้งนี้พบว่าพยาบาลประจำการโดยมากอยู่งานการพยาบาลอายุรศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 27.4 รองลงมาคือ กุมารเวชศาสตร์-สูติ-นรีเวช ร้อยละ 22.6 ศัลยศาสตร์ ร้อยละ 26.3 และผู้ป่วยนอก ร้อยละ 23.7

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พยาบาลประจำการมีความเหมาะสมกับงานที่ทำอยู่ เนื่องจากมีลักษณะความสุขในการทำงานโดยมีค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับสูง โดยสูงที่สุดคือ ความพึงพอใจในงาน 3.83 และจากปัจจัยด้านการทำงานพยาบาลประจำการมีการรับรู้ว่างานที่ทำอยู่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองอยู่ในระดับที่สูง คือ 3.95

ปัจจัยด้านการทำงานกับความสุขในการทำงาน ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านการทำงานด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งพบว่าผลการศึกษากลับไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ พยาบาลมีการรับรู้ว่าคุณลักษณะงานที่ตนทำอยู่นั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการทำงานด้านลักษณะงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ 3.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นลักษณะงานที่เหมาะสมในระดับหนึ่ง แต่จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยเริ่มเข้าใกล้ระดับต่ำ เนื่องจากข้อคำถามส่วนใหญ่เป็นข้อคำถามทางลบ เช่น ท่านรู้สึกเมื่อยล้าหลังปฏิบัติงานเสมอ ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด งานมีความซ้ำซากจำเจน่าเบื่อหน่าย การอยู่เวรปฏิบัติงานต่อเดือนมากเกินไป ท่านมีโอกาสติดโรคจากการปฏิบัติงาน หรือมีโอกาสเจ็บป่วยเกี่ยวกับความตึงเครียดของกล้ามเนื้อ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.32, 2.34, 3.63, 3.30, 1.12 และ 2.34 ตามลำดับ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าลักษณะงานของพยาบาลเหล่านี้มีผลเสียต่อสุขภาพพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทาเซ (Tsai, 1993 อ้างถึงใน เบญจมาศ หล่อสุวรรณกุล, 2544) พบว่า สถานการณ์ในการทำงานที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด การให้การพยาบาลเกี่ยวข้องกับภาวะผู้ป่วย จำนวนชั่วโมงที่ทำงาน (Workload) ประกอบกับการต้องอยู่เวรต่อเดือนมากเกินไป และการปฏิบัติงานโดยหมุนเวียนตารางการปฏิบัติงานเป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีผลต่อสุขภาพและจิตใจของพยาบาลได้ แต่จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปัจจัยด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานเนื่องจาก ลักษณะส่วนตัวของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งนี้มีอารมณ์ด้านบวกสูง คือมีค่าเฉลี่ยของอารมณ์ด้านบวก 3.75 จึงทำให้พยาบาลมีความสุขสนุกสนานในการทำงาน มีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้นถึงแม้ลักษณะงานจะก่อให้เกิดความเครียดหรือมีผลต่อสุขภาพ แต่พยาบาลรู้สึกสบายใจที่ได้ทำงานช่วยเหลือผู้ป่วย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.91 ส่งผลให้พยาบาลมีความสุขในการทำงาน ส่วนข้อคำถามทางบวก เช่น สามารถปฏิบัติงานได้เรียบร้อยทันเวลา งานที่ทำเหมาะสมกับความสามารถ มีเวลาในการให้พยาบาล และพยาบาลมีเวลาสำหรับรับประทานอาหารและพักผ่อนเพียงพอในขณะทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82, 3.95, 3.57, และ 2.92 ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงการทำงานสภาพปัจจัยในด้านการทำงานที่ดี จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการทำงานในองค์ประกอบของ

ลักษณะงานที่ดี ส่งผลให้มีความพึงพอใจในงานและความพึงพอใจในชีวิตในระดับที่สูงเช่นกัน คือ ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.83 และ 3.62 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรงค์ ภูพวงไพโรจน์ (2540) พบว่า ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน และการศึกษาของจิตต์ และวาตานาเบ้ (Judge and Watanabe, 1993, p.939-948 อ้างถึงใน นฤมล ผ่องใส, 2544) และจิตต์, โบดรูวและเบทซ์จูเนียร์ (Judge, Boudreau and Bretz, Jr., 1994, p.767-782 อ้างถึงใน นฤมล ผ่องใส, 2544) พบว่าทั้งความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในงานต่างส่งผลกระทบต่อกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าพยาบาลมีอารมณ์ด้านลบโดยเฉลี่ย 2.81 คะแนน ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าอารมณ์ด้านบวก แสดงให้เห็นว่าพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งนี้ ปฏิบัติงานด้วยลักษณะนิสัยที่ดี มีความฉลาด มีจิตใจดีและสดชื่นเบิกบาน ตลอดจนมองโลกในแง่ดี ทำให้เกิดรูปแบบการกระทำที่เหมาะสม ย่อมเกิดความภาคภูมิใจ ทำให้พยาบาลเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ยอมรับนับถือตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการประเมินตนเองทั้งจากทางบวกและทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1978 อ้างถึงใน จันทนา นาคฉาย, 2544) การที่ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ ทำให้ผู้วิจัยได้ประเมินผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งอารมณ์ทางบวกและทางลบ นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีการประเมินตนเองทั้งทางบวกและทางลบ ก่อเกิดความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับหรือเข้าใจตนเองกับภาพลักษณ์ที่แท้จริงของตนเอง มีความภูมิใจ และให้ความสำคัญในปัจจุบันปัจจัยหนึ่งที่แสดงได้ในรูปของการกระทำที่เหมาะสมก็ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงขึ้น ตลอดจนมีความพึงพอใจในการทำงานอีกด้วย เช่น ลักษณะงานพยาบาลจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน หรืออาการของผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี พยาบาลพยายามให้การดูแลอย่างดีที่สุดแต่ก็ไม่สามารถที่จะทำให้ผู้ป่วยอาการดีขึ้น ส่งผลให้พยาบาลเกิดความกังวลใจในอาการของผู้ป่วย จึงมีอารมณ์ด้านลบเกิดขึ้นได้ซึ่งมีระดับค่าเฉลี่ย 2.67 อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นพยาบาลจะต้องยอมรับและเข้าใจความเป็นไปของวงจรชีวิต มีความภูมิใจในตนเองที่ได้ช่วยเหลือผู้ป่วยจนวาระสุดท้าย ตลอดจนต้องมีการฟื้นตัวเร็วของสภาพจิตใจเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยคนอื่นๆ พยาบาลจึงต้องมีการปรับตัวอย่างเหมาะสม สามารถควบคุมพฤติกรรม และรู้จักจัดการกับเหตุการณ์ที่ไม่น่าพอใจได้เป็นอย่างดี

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ พบว่าปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ 3.34 ความสุขของพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูง โดยสูงที่สุดคือ ความพึงพอใจในงาน 3.83 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง และสอดคล้องกับการศึกษาของเบร์นาร์ด (Bernard, 1966 อ้างถึงใน จันทนา นาคฉาย, 2544) ที่พบว่าเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆพร้อมครบครัน วางไว้เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกแก่การใช้งาน ภายในหอผู้ป่วยควรมีห้องทำกิจกรรมสำหรับตัวเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ได้แก่ ห้องประชุมปรึกษาหารือ ห้องสำหรับค้นคว้า และห้องสำหรับพักผ่อนที่เป็นสัดส่วนและปลอดภัย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานพึงพอใจในการทำงาน และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลเอกชนแห่งนี้เป็นโรงพยาบาลเอกชนที่ก่อตั้งมานาน มีอายุ 58 ปี อาคารสถานที่ของโรงพยาบาลมีสภาพที่ทรุดโทรมตามกาลเวลา และทางผู้บริหารโรงพยาบาลกำลังทำการปรับปรุงและพัฒนาโรงพยาบาล จึงทำให้ช่วงนี้สถานที่ในการทำงาน ห้องพักผ่อนเจ้าหน้าที่ และอุปกรณ์บางอย่างอาจมีความพร้อมไม่มากนัก จึงส่งผลให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบกับทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครที่เต็มไปด้วยอาคารสำนักงาน โรงแรม ศูนย์การค้า สถานศึกษา และสถานเริงรมย์ ทำให้สภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีพื้นที่สีเขียวน้อย การจัดกิจกรรมต่างๆให้แก่พยาบาลและพนักงาน จึงเป็นไปตามสภาพของสถานที่ทำงาน เช่น มีการจัดแข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคีที่ห้องประชุม หรือขอใช้สถานที่ของสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงพยาบาล เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าพยาบาลมีความสุขในการทำงานอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งตรงกับสำนวนไทยที่ว่า “คับที่อยู่ได้ คับใจอยู่ยาก”

สมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้พบว่าปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ 3.78 และความสุขของพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงเช่นกันคือ 3.76 และสอดคล้องกับการศึกษาของจันทนา นาคฉาย (2544) ที่พบว่าการทำงานร่วมกับแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการศึกษานี้พยาบาลประจำการส่วนใหญ่มีประสบการณ์

ในการทำงานมากกว่า 7 ปี ซึ่งมีถึงร้อยละ 47.6 จึงทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีการช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แก้ปัญหาในทางสร้างสรรค์ร่วมกัน และสามารถขอลาหยุดหรือ แลกเปลี่ยนวันหยุดกับเพื่อนร่วมงานได้เมื่อมีความจำเป็น จากทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ระบุว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคล เพื่อการมีชีวิตที่เป็นสุข บุคคลต้องมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น โดยการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทำให้เกิดการตอบสนอง (Response) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงโลกภายในของผู้อื่น มีผลให้เขาสามารถพัฒนาภายใน (Intrapersonal) ด้านอารมณ์ ความคิด เอกลักษณ์ของตน และพัฒนาทางสังคม (Interpersonal) เมื่อบุคคลมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นเขาจะมีความรู้สึกมั่นคง สามารถเผชิญกับความจริงในสังคมได้ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะกับงานในวิชาชีพพยาบาล เนื่องจากงานวิชาชีพพยาบาลนั้นต้องอาศัยความร่วมมือ การประสานงานกับทีมสุขภาพกลุ่มอื่น พยาบาลเป็นศูนย์กลางระหว่างผู้ป่วยกับแพทย์ เป็นผู้ที่ได้ อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง จึงรับรู้และเข้าใจในตัวผู้ป่วย ปัญหาของผู้ป่วยมากที่สุด ด้วยเหตุนี้สัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน และแพทย์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานของ พยาบาล นอกจากนี้การติดต่อสื่อสารปัญหาของผู้ป่วยให้แพทย์ได้รับรู้ภายใต้ความมีสัมพันธภาพ ที่ดีจะเป็นประโยชน์ต่อการร่วมให้การดูแลรักษาผู้ป่วยโดยยึดหลักผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางร่วมกัน มีการดูแลแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านการทำงานด้านการบริหารและการสนับสนุน ในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน แห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ปัจจัยด้านการบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ 3.37 และความสุขของพยาบาล ประจำการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ 3.76 โดยเฉพาะค่าเฉลี่ยด้านความพึงพอใจในงานอยู่ใน ระดับสูงคือ 3.83 และสอดคล้องกับการศึกษาของสะอาด วงศ์อนันต์นนท์ (2538 อ้างถึงใน จันทนา นาคฉาย, 2544) และ เซน (Schein, 1978 อ้างถึงใน จันทนา นาคฉาย, 2544) ที่พบว่า การที่สมาชิกได้มีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานภายในขอบเขตและหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งยังทำให้สมาชิกมีความพึงพอใจในการทำงาน มีความสุขในการทำงานที่ตนเองได้ร่วมใน การใช้ความคิดสร้างสรรค์ผลงานออกมา มีการพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน ซึ่งจะทำให้องค์การ มีความเจริญก้าวหน้า ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคะแนนด้านการบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงาน

สนับสนุนมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางนั้นอาจเนื่องมาจาก การเปิดโอกาสให้พยาบาลศึกษาต่อ ยังอยู่ในระดับต่ำ จากข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า มีพยาบาลประจำการที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทเพียงร้อยละ 4.2 เท่านั้น นอกจากนี้การประเมินผลงานเพื่อการเลื่อนระดับยังมี กฎเกณฑ์ที่ไม่แน่นอนตามการรับรู้ของพยาบาล อาจเนื่องมาจากโรงพยาบาลอยู่ในช่วงการ ปรับปรุงและพัฒนางานด้านการบริหารงานบุคคลทำให้พนักงานมีภาระเพิ่มขึ้นในการทำงาน และ พยาบาลมักทำงานในสภาวะที่ขาดแคลนบุคลากร ต้องรับมืออารมณ์ของผู้มารับบริการ เช่น ความ โกรธ ก้าว และความเสียหาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องของ พยาบาล ตลอดจนการเปลี่ยนกะและการมีวันพักผ่อนไม่สอดคล้องกับความต้องการทางกายภาพ ประกอบกับการได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำ และการขาดแคลนบริเวณในการพักผ่อนคล้ายอิริยาบถ จึง อาจทำให้พยาบาลรับรู้ค่าตอบแทนที่ได้น้อยกว่าคุณภาพในการปฏิบัติงาน แต่เนื่องจาก พยาบาลมีความรู้สึกภูมิใจในการได้ช่วยเหลือผู้อื่น และมีคุณค่าในตนเอง จึงมีความพึงพอใจใน งานและความพึงพอใจในชีวิตสูง ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงานระดับสูง

ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค และความสุขในการทำงาน ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

สมมติฐานที่ 2 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้บางส่วน มีสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 2.1 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านการควบคุม สถานการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน แห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ผล พบว่าความสามารถในการเผชิญ และฟื้นฟ้อุปสรรคด้านการควบคุมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน โดย พยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านการควบคุมใน ระดับสูงคือ 3.90 และความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ 3.76 โดยเฉพาะค่าเฉลี่ยด้านความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับสูงคือ 3.83 ผู้วิจัยมีความเห็นว่ การที่พยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านการควบคุมใน ระดับสูงจะทำให้พยาบาลมีระดับการรับรู้ถึงความสามารถที่จะควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นเหตุการณ์

และความยากลำบากสูง เป็นผู้ที่มีความคิดเชิงรุกต่อปัญหา ไม่ย่อท้อ ไม่ลดละความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการเผชิญกับปัญหา และพยายามหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ชอบความท้าทาย คนเหล่านี้จะมีพลังอำนาจ มีความคิดเชิงรุกต่อปัญหา คิดเชิงบวก และควบคุมปัญหาได้ มีการประเมินความสามารถของตนเองทั้งอารมณ์ทางบวกและอารมณ์ทางลบ จะส่งผลดีในการทำงานระยะยาว ส่งผลดีต่อผลผลิตของงานและสุขภาพ ตลอดจนมีความพึงพอใจในงาน ความพึงพอใจในชีวิต ด้วยการใช้อารมณ์ด้านบวกในการฟันฝ่าอุปสรรค และมีการจัดการกับอารมณ์ด้านลบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของโรเบิร์ต บิสวอส ไดเนอร์ (Robert Biswas-Diener, 2004 อ้างถึงใน วิทยากร เชียงกูร, 2548) คนที่มีแนวโน้มมีความสุขมากกว่าคนอื่น คือ คนที่สามารถควบคุมพฤติกรรม และรู้จักจัดการกับเหตุการณ์ที่ไม่น่าพอใจได้เป็นอย่างดี

สมมติฐานที่ 2.2 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านต้นเหตุและรับมือกับความล้มเหลวสัมพัทธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ พบว่าความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านต้นเหตุและรับมือกับความล้มเหลวสัมพัทธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน โดยพยาบาลประจำการมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านต้นเหตุ และรับมือในในระดับสูงคือ 4.12 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดขององค์ประกอบความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ 3.76 คะแนน โดยเฉพาะคะแนนเฉลี่ยด้านความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับสูงคือ 3.83 คะแนน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่พยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมิติด้านต้นเหตุและรับมือในในระดับสูง จะทำให้พยาบาลเป็นผู้ที่มีแนวคิดในการค้นหาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นว่ามาจากสาเหตุใด จะวิเคราะห์ทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อมภายนอก เรียนรู้จนสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี และมีการปรับตัวให้เข้ากับงานที่ปฏิบัติอยู่ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ตนเองต้องการ คือคุณภาพงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้พยาบาลประจำการเกิดความพึงพอใจในงาน สามารถตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้ดีอีกด้วย

สมมติฐานที่ 2.3 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบที่จะมาถึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ พบว่าความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบที่จะมาถึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

โดยพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบที่จะมาถึงในระดับสูงคือ 3.91 และความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงคือ 3.76 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สตอลซ์ (Stolz, 1997) ที่กล่าวว่าบุคคลที่สามารถรับรู้สถานการณ์และการขยายตัวของปัญหาที่เป็นจริงว่ามีระดับมากน้อยเพียงไรทำให้บุคคลมีความพร้อมที่จะเตรียมในการรับมือกับปัญหาได้ดี ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดีกว่าบุคคลที่ไม่ได้รับรู้การขยายตัวของปัญหาที่แท้จริง ดังนั้นพยาบาลประจำการมีการรับรู้ปัญหา ด้านปัจจัยด้านการทำงาน ในองค์ประกอบสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน ตลอดจนการบริหารงานและการสนับสนุนในหน่วยงาน กำลังอยู่ในช่วงการปรับปรุงและการพัฒนา พยาบาลประจำการได้เห็นถึงการเตรียมความพร้อมของฝ่ายบริหารในการแก้ไขปัญหา และรับรู้ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง จึงส่งผลให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัยที่ได้ทำงานและมีความสุขกับงานที่ทำ

สมมติฐานที่ 2.4 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้าน

ความอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน แห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของพยาบาล สอดคล้องกับการศึกษาของชัยณรงค์ บุรินทร์กุล (2548) ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนกับระดับความเครียดของพนักงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สตอลซ์ (Stolz, 1997) อูลเลท และเวอร์เนอร์ (Oullette and Werner quoted in Stolz, 1997, p.66) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า ความอดทนและความแข็งแกร่งฟื้นตัวได้เร็ว (Endurance) เป็นตัวทำนายผลการปฏิบัติงาน สุขภาพกายและสุขภาพจิต

ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเพราะพยาบาลประจำการส่วนใหญ่มีอายุ และประสบการณ์ในการทำงานค่อนข้างสูง คือมีอายุ 26-30 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.9 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไปมีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.6 จึงอยู่ในวัยที่ผ่านประสบการณ์ในชีวิตพอสมควร จากการวิจัยเป็นวัยที่มีความอดทนในระดับที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความอดทน 3.93 ซึ่งมีเป็นค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่สอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพต้องใช้ความอดทน อดกลั้น และความเพียรพยายามสูงในการให้บริการต้องครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นภาระที่หนัก มีภารกิจที่ต้องกระทำมากมาย และต้อง

รับผิดชอบชีวิตคน และมีเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากคนทำงานทั่วไป สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้พยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าด้านความอดทนสูง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดในขณะปฏิบัติงาน อาจส่งผลกระทบต่อแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน เช่น พยาบาลห้องผ่าตัดดูแลผู้ป่วยเฉพาะที่อยู่ระหว่างการผ่าตัด หลังจากนั้นผู้ป่วยจะอยู่ในการดูแลของพยาบาลศัลยศาสตร์ที่หอผู้ป่วย ดังนั้นพยาบาลห้องผ่าตัดมีระยะเวลาดูแลผู้ป่วยในการฟื้นฟูสภาพร่างกายน้อยกว่าพยาบาลศัลยศาสตร์ ถ้าผู้ป่วยมีอาการไม่ดีขึ้นและพยาบาลศัลยศาสตร์มีความคิดว่าอาจจะมีอาการเลวร้ายลง พยาบาลจะรู้สึกท้อแท้ในการดูแลผู้ป่วยได้ ซึ่งจากค่าเฉลี่ยรายชื่อของความรู้สึกท้อแท้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 แต่อย่างไรก็ตามจากการวิจัยพบว่าพยาบาลมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้าน ความอดทนในระดับที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความอดทน 3.93 ดังนั้นพยาบาลจะให้การดูแลและปฏิบัติต่อผู้ป่วยด้วยการเอาใจใส่ดูแลผู้ป่วยเพิ่มขึ้น มีความคิดว่าผู้ป่วยจะสามารถฟื้นฟูสภาพร่างกาย และกลับไปใช้ชีวิตตามปกติได้ พยาบาลใช้พฤติกรรมการเสริมแรงทางบวกในการดูแลผู้ป่วยให้มีความสุขที่ดี จึงเห็นได้ว่าผลกระทบในเรื่องการประเมินการพัฒนาอาการของผู้ป่วยจึงมีความแตกต่างกัน ปัญหาที่พยาบาลแต่ละคนประสบจึงแตกต่างกัน อาจส่งผลให้มีความสุขในการทำงานที่แตกต่างกันได้ นอกจากนี้วิธีการทดสอบความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเป็นเพียงแค่การจำลองสถานการณ์ขึ้น เมื่อพยาบาลต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคจริงๆ อาจไม่ใช่พยาบาลทุกคนจะสามารถอดทนต่อสู้กับปัญหาที่มีความยืดเยื้อยาวนานได้อย่างที่คิดไว้ เพราะปัญหาที่ยากลำบากหรือมีความเรื้อรังต้องอาศัยระยะเวลากับความอดทนสูงในการแก้ปัญหาซึ่งบุคคลที่มีความสามารถในด้านความอดทนสูงต้องมีความเข้าใจว่า ไม่มีปัญหาใดที่จะคงทนถาวรตลอดไป ไม่วันใดวันหนึ่งปัญหาต้องสามารถถูกแก้ไขไปได้ ดังนั้นจึงไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้บางส่วน มีสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 3.1 ปัจจัยด้านการทำงานด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการทำงานด้านลักษณะงานไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเพราะพยาบาลประจำการส่วนใหญ่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 ถึงแม้จะมีลักษณะงานเช่นไร ก็ไม่มีผลต่อความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวตนของพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สตอลทซ์ (Stoltz, 1977) เกี่ยวกับลักษณะผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสูง พบว่า ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอดทนต่ออุปสรรค ความยากลำบาก จะมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีผลผลิตที่สูง มีความคิดสร้างสรรค์ มีสุขภาพที่ดี มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสและก้าวต่อไปข้างหน้า พร้อมทั้งพัฒนาทักษะของตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้พบกับชัยชนะและความสำเร็จได้ ผู้วิจัยพบว่าพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงสุด คือ 4.12 ซึ่งถือว่าเป็นมิติของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคที่มีความสำคัญในการประกอบวิชาชีพพยาบาล คือ พยาบาลประจำการมีความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมาว่าปัจจัยใดเป็นองค์ประกอบของปัญหา พยายามคิดแก้ไขปัญหา และตระหนักว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองต้องหาทางแก้ไขให้ได้ ไม่ผลักภาระความรับผิดชอบให้คนอื่น และถึงแม้การปฏิบัติการพยาบาลมักพบปัญหาที่มาจากข้อจำกัดบางประการที่ทำให้พยาบาลเกิดอารมณ์ด้านลบ ปัจจัยที่พบจากลักษณะงานได้แก่ การรู้สึกเมื่อยล้าหลังปฏิบัติงาน ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันที่ต้องตัดสินใจ หรือการอยู่เวรต่อเดือนมากเกินไป เหล่านี้ทำให้พยาบาลขาดความสุขและคับข้องใจในการทำงาน พยาบาลต้องสามารถควบคุมอารมณ์ด้านลบควบคุมผลกระทบและความเสียหายต่อการทำงาน พร้อมรับความยากลำบากทุกสถานการณ์ ไม่หวั่นไหว ไม่คิดมากหรือจมอยู่กับความทุกข์ ตอบสนองต่อปัญหาด้วยความฉลาด จึงทำให้พยาบาลประจำการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการวิจัยพบว่าพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบอยู่ในระดับที่สูง คือ 3.91

สมมติฐานที่ 3.2 ปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเพราะพยาบาลประจำการส่วนใหญ่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 การปฏิบัติการพยาบาลมักพบปัญหาที่มาจากข้อจำกัดบางประการที่ทำให้พยาบาลเกิดอารมณ์ด้านลบ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.81 ปัจจัยที่พบจากสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานได้แก่ ห้องพักเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีน้อยโดยมีค่าเฉลี่ย 2.67 หรือห้องแต่งตัวคับแคบ ไม่เป็นสัดส่วนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.07 เหล่านี้ทำให้พยาบาลขาดความสุขและคับข้องใจในการทำงาน พยาบาลต้องสามารถควบคุมอารมณ์ด้านลบควบคุมผลกระทบและความเสียหายต่อการทำงาน ยอมรับข้อจำกัดที่เกิดขึ้นเนื่องจากโรงพยาบาลอยู่ในระยะของการปรับปรุงซ่อมแซม มีตอบสนองต่อปัญหาด้วยความฉลาด จากการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และมีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดการอารมณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยพบว่าพยาบาลประจำการมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงสุด คือ 4.12 คะแนน ส่งผลให้พยาบาลประจำการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 3.3 ปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ พบว่า ปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เนื่องจาก พยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยคือ 3.93 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานพยาบาลมีลักษณะงานที่แพทย์เป็นผู้ตัดสินใจในการรักษาผู้ป่วย พยาบาลเป็นผู้ให้การดูแล ในบางครั้งอาจเกิดความไม่เป็นอิสระ รวมถึงการทำหน้าที่ประสานงานร่วมกันกับทีมสุขภาพอื่นๆ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพภายใต้สัมพันธภาพที่ดี พยาบาลประจำการจะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนและเพียรพยายาม เพราะในบางครั้งเป็นที่รองรับอารมณ์ของทุกฝ่ายได้ เนื่องจากพยาบาลจะเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้ป่วยกับทีมสุขภาพอื่นๆ พยาบาลประจำการต้องอดทนกับความรู้สึกกดดันต่างๆ และต้องพยายามที่จะหาวิธีแก้ไขปัญหาและอุปสรรคให้ออกไปให้เร็ว ต้องรับรู้ว่าปัญหาต่างๆ นั้นเป็นสิ่งชั่วคราวเท่านั้น สามารถแก้ไขด้วยการฝึกฝนทักษะและความรู้ความสามารถ มีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา

รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา ซึ่งแสดงถึงว่าพยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและ
 พินิจอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูง โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 4.12 ตลอดจนเป็นผู้ที่มี
 ความหวังในชีวิต สามารถแก้ไขปัญหาด้วยการใช้อารมณ์ด้านบวก มีการจัดการที่ดีกับอารมณ์
 ด้านลบ ซึ่งแสดงถึงว่าพยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและพินิจอุปสรรคด้าน
 ผลกระทบสูง โดยมีค่าเฉลี่ย คือ 3.91 นอกจากนี้พยาบาลประจำการมีความสามารถควบคุม
 ตนเองให้ผ่านพ้นปัญหาต่างๆได้ ต้องมีความคิดเชิงรุกต่อปัญหา ไม่ย่อท้อ มีความหนักแน่น ไม่
 ลดละความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการเผชิญกับปัญหา และพยายามหาทางออกให้กับ
 ปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าพยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและพินิจ
 อุปสรรคด้านการควบคุมสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.90

สมมติฐานที่ 3.4 ปัจจัยด้านการงานด้านการบริหารและการสนับสนุนใน
 หน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและพินิจอุปสรรคของพยาบาล โรงพยาบาล
 เอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการศึกษาเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ พบว่า ปัจจัยด้านการงานด้าน
 การบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญและพินิจอุปสรรค
 ของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เนื่องมาจากการปฏิบัติการพยาบาลมักพบปัญหาที่มา
 จากปัจจัยบางประการที่ทำให้พยาบาลเกิดอารมณ์ด้านลบโดยมีค่าเฉลี่ย 2.81 ซึ่งปัจจัยที่พบจาก
 การบริหารและการสนับสนุนในหน่วยงาน ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานไม่มีหลักเกณฑ์ที่
 แน่นนอนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.19 หน่วยงานมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ย 3.02 หรือไม่มี
 อำนาจในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยมีค่าเฉลี่ย 3.43 เหล่านี้ทำให้พยาบาลขาด
 ความสุขและคับข้องใจในการทำงาน พยาบาลประจำการต้องสามารถควบคุมอารมณ์ด้านลบ
 ควบคุมผลกระทบและความเสียหายต่อการทำงาน ผู้วิจัยพบว่าพยาบาลประจำการมี
 ความสามารถในการเผชิญและพินิจอุปสรรคด้านผลกระทบในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91
 พยาบาลประจำการจึงมีการยอมรับข้อจำกัดที่เกิดขึ้นเนื่องจากโรงพยาบาลอยู่ในระยะของการ
 พัฒนาคุณภาพงานบริหาร การรักษาและดูแลผู้ป่วยต้องให้ความสำคัญแก่ผู้ป่วยเป็นหลัก
 สำคัญ งานพยาบาลจึงเกิดความผิดพลาดมิได้ แพทย์จะเป็นผู้ตัดสินใจในการรักษาผู้ป่วย
 พยาบาลมีบทบาทหน้าที่ในการดูแล อีกทั้งงานการพยาบาลมีระบบของการมีพี่เลี้ยงและระบบ
 อาวูโส ทำให้น้องพยาบาลที่อาวุโสน้อยกว่าไม่มีอำนาจในการตัดสินใจแก้ปัญหา ให้เหตุผลรุ่นพี่
 พยาบาลด้วยการใช้อารมณ์ด้านบวก ภายใต้งานไขความรู้อย่างวิชาการและคำนึงถึงความ

ปลอดภัยของคนไข้เป็นหลัก พยาบาลที่อาวูโสมากกว่ามีการสื่อสารที่ดีกับน้องๆ ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทั้งสองฝ่ายมีตอบสนองต่อปัญหาด้วยความฉลาด มีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และมีความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดการอารมณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยพบว่าพยาบาลประจำการมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่งผลให้พยาบาลประจำการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงาน และผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2546) ที่พบว่า การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานจะทำให้พยาบาลมีความสุขในการทำงานพยาบาลประจำการ มองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของงานที่ตนกระทำอยู่ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจอีกทั้งงานที่ทำส่งเสริมการใช้สติปัญญา ทำให้ต้องพิจารณาเชิงเหตุผลตลอดเวลา ประกอบกับงานของพยาบาลเป็นงานที่ต้องกระทำกับคุณภาพชีวิตของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พยาบาลจึงต้องทำงานบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อการทำงานอย่างถูกต้อง ซื่อสัตย์และเชื่อถือได้ สมเหตุสมผลในการกระทำ จึงทำให้พยาบาลทำงานอย่างมีความสุข ดังแนวคิดของ Diener (2003) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความสุขในการทำงาน หมายถึง บุคคลได้กระทำในสิ่งที่ตนรักและพึงพอใจ ชอบและศรัทธาในงานที่ทำ พึงพอใจในประสบการณ์เหล่านั้น ให้ผลต่ออารมณ์ทางบวกมากกว่าอารมณ์ทางลบซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอารมณ์ทางบวกโดยมีค่าเฉลี่ย 3.75 มีค่าคะแนนเฉลี่ยอารมณ์ทางลบโดยมีค่าเฉลี่ย 2.81 และความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ย 3.83

การสร้างสมการทำนายความสุขในการทำงานจากปัจจัยด้านการทำงานและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถ

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านการทำงานและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง

ผลการวิจัยที่ได้รับเป็นไปตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการทำงานและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเป็นตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง โดยสามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งได้ร้อยละ 28 จากผลการวิเคราะห์นี้เป็นการยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการทำงาน และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ

โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญ โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผู้วิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายความสุขในการทำงาน มีทั้งสิ้น 4 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ปัจจัยด้านการทำงานด้านลักษณะงาน และปัจจัยด้านการทำงานด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน การที่ตัวแปรดังกล่าวมีความสามารถในการทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง นั้นหมายถึงว่า หากพยาบาลประจำการได้รับรู้ว่ามีสถานที่ทำงาน มีอุณหภูมิ แสงสว่างที่เหมาะสมในการทำงาน มีเครื่องมือพร้อมใช้และเพียงพอในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีห้องพักผ่อนเพื่อให้คลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ประกอบกับพยาบาลมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่างๆ สามารถควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ มีความคิดเชิงรุกต่อปัญหา ไม่ย่อท้อ มีความหนักแน่น ไม่ลดละความตั้งใจ มีความกระตือรือร้นในการเผชิญกับปัญหา หรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน และพยายามหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ มีการร่วมมือกันแก้ไข คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ มีพยาบาลพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา และมีการสื่อสารที่ดีกันทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานอื่น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะทำให้พยาบาลประจำการมีความสุขในการทำงานเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงระดับการรับรู้ปัจจัยด้านการทำงาน ของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ในขณะนี้ยังอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยด้านการทำงานให้สูงขึ้น ให้ความสำคัญดำเนินการจัดปรับกระบวนการทำงาน และบริหารจัดการโดยจัดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานให้ ปรับปรุงสภาพหอผู้ป่วยและเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความถูกต้องในการออกแบบตามหลักการเออร์โกโนมิกส์ เช่น สถานที่ที่พยาบาลประจำการใช้ผสมยา ควรมีความสูงที่เหมาะสม เพื่อที่จะได้สะดวกในการปฏิบัติงาน และลดอัตราการบาดเจ็บและเจ็บป่วยจากการทำงานได้

2. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึง พยาบาลประจำการพึงพอใจค่าตอบแทนในระดับปานกลาง และรับรู้ว่าการประเมินผลในการปฏิบัติงานไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน และต้องอยู่ปฏิบัติงานต่อเนื่องมากเกินไป ผู้บริหารควรจัดสรรเงินเดือน ค่าตอบแทนต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับค่าครองชีพในแต่ละปี และปรับค่าล่วงเวลา ค่าเวร ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานยามวิกาล และวันหยุดราชการ ให้มีความแตกต่างของรายได้เมื่อเทียบกับโรงพยาบาลเอกชนอื่นๆ ให้น้อยที่สุด อีกทั้งจัดปรับปรุงห้องพักผ่อนสำหรับผู้ที่ต้องอยู่เวรยามวิกาลให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อสร้างความผ่อนคลายให้กับพยาบาลที่ต้องปฏิบัติงานยามวิกาล นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนตามความต้องการของพยาบาล เช่น ควรมีการส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลที่มีอายุงานมาก หรือปฏิบัติงานมานาน อาจประสบปัญหาทางด้านสุขภาพ หรือมีภาระรับผิดชอบทางครอบครัว องค์การจึงควรให้สิทธิพิเศษโดยการไม่ต้องอยู่เวรยามวิกาลหรืออยู่น้อยลงกว่าเดิม ส่วนพยาบาลที่มีอายุการทำงานน้อย อาจต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมทักษะ ความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และคาดหวังที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีโอกาสก้าวหน้าตามศักยภาพที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

3. ผลการวิจัยแสดงระดับและมิติของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคและความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งอยู่ระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารควรรักษาระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงานให้อยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยจัดการฝึกอบรมความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคเพิ่มเติม และแนะแนวทางการทำงานให้มีความสุข เพื่อที่พยาบาลประจำการจะได้ทำงานด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเป็นการเปิดโอกาสให้พยาบาลประจำการมีความก้าวหน้าในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยสนับสนุนให้พยาบาลได้เข้าร่วมการประชุมวิชาการ อบรม มีการส่งเสริมให้พยาบาลได้มีความก้าวหน้าด้านหน้าที่การงานตามความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม เช่น หัวหน้าพยาบาลควรมีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนสายอาชีพให้แก่พยาบาลประจำการ ให้คำแนะนำ ชี้แนะการกำหนดทิศทางการศึกษา และช่วยเหลือให้มีความก้าวหน้าตามสายอาชีพให้แก่พยาบาลประจำการ เช่น การเป็นพยาบาลวิชาชีพชั้นสูง หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

4. ผู้บริหารควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาองค์ประกอบของปัจจัยด้านการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงาน ให้สอดคล้องกับวิชาชีพและวัฒนธรรมองค์การ เช่น พยาบาลมีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันเป็นแบบพี่สอนน้อง องค์การจึงควรส่งเสริมให้พยาบาลที่มีอายุการทำงานมากได้สอนงานให้กับรุ่นน้อง เพราะนอกจากจะทำให้

พยาบาลรุ่นน้องได้รับความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการปรับตัวเพื่อรับมือกับสภาพการทำงานได้ดีขึ้น มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคแล้ว ยังทำให้พยาบาลที่มีอายุการทำงานมากเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และมองเห็นคุณค่าของงานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกันทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีภายในองค์กรและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขอีกด้วย

5. ผู้บริหารควรจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ให้พยาบาลทุกระดับในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการพัฒนาความสุขในการทำงาน เช่น สำรวจความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่างๆในการทำงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินความรู้สึกรู้สึกของพยาบาลต่อการบริหาร โดยเฉพาะการจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาปรับปรุงการบริหาร วางนโยบาย สร้างแผนการปฏิบัติงาน และนำการปฏิบัติงานนั้นไปปฏิบัติจริงเพื่อให้การสนับสนุน ช่วยเหลือพยาบาล และทำให้พยาบาลเกิดความรู้สึกดี มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และรู้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความผูกพันและต้องการทำงานกับองค์กรต่อไป เพราะมีความสุขที่ได้ทำงาน

6. ผู้บริหารควรปรับจำนวนพยาบาลประจำการในแต่ละฝ่ายให้มีความเหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณงาน เพื่อลดปัญหาปริมาณงานที่มากเกินไปในบางฝ่าย กระจายงานและลดงานที่ไม่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของวิชาชีพพยาบาลเพื่อให้ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของวิชาชีพมีความชัดเจนขึ้น หรือ จัดหาอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการทำงานที่ช่วยลดภาระงาน มีความสะดวกสบาย เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ผู้บริหารสามารถทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โดยใช้สมการทำนายความสุขในการทำงานจากตัวแปรปัจจัยด้านการทำงาน และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พยาบาลประจำการในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งเท่านั้น ผลจากการศึกษาจึงไม่สามารถอ้างอิงได้ในระดับภาพรวม ผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องนี้อาจทำการศึกษาต่อในโรงพยาบาลอื่นๆ หรือในกลุ่มวิชาชีพอื่นที่แตกต่างกันออกไป เช่น ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยด้านการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆที่อาจส่งผลต่อปัจจัยด้านการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงาน เช่น รายได้ ตำแหน่งงาน เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงานกับตัวแปรอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายแนวความคิดในการศึกษาเรื่องดังกล่าวให้กว้างขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์การและบุคลากร และในเชิงวิชาการต่อไป
4. แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษานี้ที่ได้รับกลับคืนมามีบางส่วนไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ผลได้ เนื่องจากแบบสอบถามมีมากถึง 4 ส่วนและมีจำนวนข้อคำถามมาก ต้องใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามนาน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาแบบสอบถาม และมีวิธีการเก็บข้อมูลให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละองค์การต่อไป
5. แบบสอบถามความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค อาจต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา หรือมีการทดสอบความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้วยวิธีอื่น เช่น ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคตามการรับรู้ของเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างาน เพื่อตัดปัญหาการมีอคติในการตอบแบบสอบถาม เป็นต้น
6. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย ซึ่งอาจใช้การสังเกตในการเก็บข้อมูลให้มากขึ้น จะช่วยให้เกิดความเที่ยงตรงของข้อมูลมากยิ่งขึ้น เพื่อตัดปัญหาการมีอคติในการตอบแบบสอบถาม